

Tom Klensi
s Grantom Blekvudom

ŽIV ILI MRTAV:
ZAVRŠNI
UDARAC

Preveo Vladan Stojanović

Beograd, 2013.

1

„Narode, vreme je da ubrzamo i unapredimo igru“, obznanio je Džeri Hendli kad je ušao u sobu za sastanke.

Svanulo je još jedno jutro u Kampusu. Sto u sobi za sastanke bio je pretrpan šoljama za kafu i poslužavnicima s pecivom i krofnama. Džek je nasuo šolju kafe, uzeo integralnu kiflu bez nadeva i seo za sto. Sastanku su prisustvovali Džeri Raunds, šef analitike i obaveštajnih aktivnosti; Sem Grejndžer, šef operacija; Klark, Čavez i braća Karuzo.

„Vreme je da se usredsredimo na problem. Od ovog časa svi prisutni neće se baviti ničim osim Emirom i Revolucionarnim savetom Omajada, svi izuzev mene, Sema i Džerija, naravno. Mi ćemo paliti svetla i donositi sveže pecivo i krofne. Ostali moraju da preraspodele trenutna zaduženja drugima. Živećemo, disati i jesti Emira dvadeset četiri sata dnevno, sedam dana u nedelji, dok ga ne uhvatimo ili ubijemo.“

„Ura!“ Brajan Karuzo je za stolom podstakao salvu smeha tradicionalnim marinskim bojnim pokličem.

„Grupa će, shodno tome, dobiti odgovarajuće ime: Vodomar. Emira smatraju krupnom kraljevskom ribom. Neka mu bude. Upecaćemo ga. Ovo će, od sada pa nadalje, biti vaš radni prostor. Sva vrata će vam u svako doba biti otvorena. To se odnosi i na mene, Sema i Džerija.“

Sto mu gromova, pomisli Džek. Otkud sad ovo?

„Prvo ćemo se pozabaviti najprečim poslovima. Dom i Brajan pratili su trag u Švedskoj“, nastavio je Hendli. Predstavio je Džekovo otkriće DHS/FBI materijala o Hlašek eru. „Pratili smo tu nit, ali ništa nismo

pronašli. Mehaničar se predao švedskoj policiji, ali nije imao šta da ponudi. Njihov odnos sveden je na razmenu novca za sitnu uslugu u vezi s transponderom i let pun Bliskoistočnjaka. A u ovo poslednje ne možemo biti do kraja sigurni.

Obraćam se čitavom Vodomaru. Ako imate ideju, iznesite je. Ako hoćete da probate nešto novo, samo napred. Ako hoćete da se igrate idejama ili da nagađate na temu *šta ako*, usredsredite se i samo napred. Jedina glupa pitanja jesu ona koja nisu izgovorena ili predstavljena grupi. Radićemo organski, narode. Zaboravite dosadašnju praksu i pokušajte da mislite van nametnutih ograničenja. Budite sigurni da Emir tako radi. Pa, ima li pitanja?“

„I te kako“, oglasio se Dominik Karuzo. „Otkud sad ova promena?“

„Nedavno sam dobio dobar savet.“

Džeku nije promaklo da je Hendli neupadljivo klimnuo Džonu Klarku. Odmah je znao od koga je savet potekao.

„Premali smo da bismo operisali kao glomazna birokratska struktura“, dodao je Džeri Raunds. „Neko od nas troje uvek će biti ovde, da se pobrine da ne skrenemo s kursa. Suština je u sledećem: Emir je izuzetna ličnost. Zbog toga je neophodno da promenimo taktiku.“

„Kakvog to uticaja ima na operacionu stranu posla?“, pitao je Čavez.

Odgovorio mu je Sem Grejndžer: „Nadamo se da ćete imati više posla. Velika količina materijala koji svakodnevno prikupljamo samo porađa brojne hipoteze i zahteva terensku proveru. To znači da ćete pratiti tragove i istraživati. Najveći deo toga biće izviđanje. Te aktivnosti su neophodne. Nemojte me pogrešno shvatiti, voleo bih da postignemo gol, ali ne smemo da poletimo na neprijatelje nepripremljeni. Moramo najpre da saznamo što više o njima.“

„Kada počinjemo?“, pitao je Džek.

„Odmah“, odgovorio je Hendli. „Najvažnije je da svi budemo podjednako dobro obavешteni. Predlažem da svako predoči ono što zna, ono u šta sumnja i ono što bi hteo da sazna.“ Pogledao je na sat. „Idemo na ručak. Nastavljamo na istom mestu.“

Džek je provirio u Klarkovu kancelariju. „Ne znam šta si uradio, Džone, ali nesumnjivo si zagrejao Hendlija.“

Iskusni obaveštajac odmahnu glavom. „Nisam uradio ništa, izuzev što sam ga pogurao u smeru kojim je već išao. Oštrouman je. Došao bi do ovih rešenja i bez moje pomoći. Uđi. Imaš li minut?“

„Naravno.“

„Čuo sam da bi hteo da malo izližeš donove.“

„Šta? O, da. On ti je rekao, zar ne?“

„Zatražio je da te ja obučavam.“

„Pa, to mi odgovora. Bolje reći, oduševljen sam time.“

„Zašto to želiš, Džek?“

„Zar ti Hendli nije...“

„Hoću to da čujem iz tvojih usta.“

Mladić se promeškolkio u stolici. „Džone, sedim ovde svakog dana i čitam presretnuti elektronski saobraćaj. Pokušavam da pronađem smisao u moru uglavnom bezbojnih informacija. Znam da je taj posao važan i da neko mora i to da radi, ali želim da radim nešto drugo. Shvataš li me?“

Klark je klimnuo. „Nešto kao slučaj MoHa.“

„Da, tako nešto.“

„Neće biti uvek tako čisto.“

„Znam.“

„Da li stvarno znaš? Dugo sam u ovom poslu, momče. Borio sam se licem u lice i prsa u prsa. Najčešće je sve gadno i krvavo. To se nikad ne zaboravlja. Lica blede, baš kao i mesta i okolnosti, ali sam čin ostaje. Poješće te iznutra ako se pokažeš nedorastao tim iskušenjima.“

Džek je duboko udahnuo, pogleda uprtog u pod. Da li je spreman? Osećao je da Klark govori istinu, ali zvučala je apstraktno. Znao je da na terenu ništa nije kao u filmovima i romanima, ali ta spoznaja činila mu se beskorisnom, kao opisivanje crvene boje tvrdnjom da nije plava. *Poređenja nemaju smisla, ili gotovo da nemaju*, podsetio je sebe. Dobro je zapamtio iskustvo s Muhamedom.

Kao da mu čita misli, Klark je nastavio: „Moraš imati na umu da je MoHa bio izuzetak. Slučajno si nabasao na njega i nisi imao vremena za razmišljanje. I znao si da je loš momak. Nije uvek sve tako crno-belo. U stvari, retko kad je tako. Moraš da se navikneš na neodređenosti. Može li to?“

„Biću iskren. Ne znam. Ne mogu da ti odgovorim. Znam da to nije pravi odgovor, ali...“

„Naprotiv, to jeste pravi odgovor.“

„A?“

„Svaki kandidat za osnovnu obuku za podvodne diverzije morao je u procesu odabira da se sretne sa psihologom. Čekao sam ispred ordinacije iz koje je izašao moj prijatelj. Pitao sam ga kako je bilo. Rekao je da ga je doktor pitao je li u stanju da ubije čoveka. Moj prijatelj, nestrpljiv da stupi u borbu, rekao je: *Nego šta!* Kad mi je doktor postavio isto pitanje, rekao sam mu da mislim da mogu, ali da nisam sto posto siguran. Samo jedan od nas je primljen, a to nije bio moj prijatelj.“

Neka sam proklet, pomislio je Džek. Nije mogao da zamisli Džona Klarka, legendu specijalnih operacija, kao golobradog regruta. A opet, svako je morao negde da počne.

Iskusni obaveštajac je nastavio: „Kad sretnoš tipa koji odgovara *Nego šta!* na to pitanje, znaj da je ili ludak, ili lažov, ili neko kome pamet nije jača strana. Znaš šta, pitaj to isto i Dinga kad ti si ukaže prilika. Reći će ti da se dvoumio kad je prvi put morao da smakne nekog, sve dok nije povukao okidač. Znao je da može to da uradi. Bio je devedeset devet procenata siguran da će to uraditi. Ipak, nije mogao da potisne slabašni glas u glavi. Utihnuo je tek kad je povukao obarač.“

„Kakvo je bilo tvoje iskustvo?“

„Isto.“

„Teško mi je da u to poverujem“, odvratio je Džek.

„Veruj mi.“

„Šta hoćeš da kažeš? Da bi trebalo da se držim tastature i monitora.“

„Na tebi je da izabereš sopstveni put. Hoću da budem siguran da znaš šta radiš. Ako ne znaš, ugrozićeš i sebe i sve u svojoj okolini.“

„Shvatam.“

„I još nešto – hoću da oca obavestiš čime se baviš.“

„Isuse, da li se šališ...“

„Ne, ne šalim se. Čuvam tvoju tajnu zato što si odrasla osoba. Ti sam moraš da odlučiš šta ćeš da radiš. Kucnuo je čas da kreneš svojim putem, ali nećeš daleko stići ako se bojiš da staneš pred oca. Dotad nećeš biti svoj čovek.“

„Ti baš nemaš dlake na jeziku, zar ne?“

Klark se nasmejao. „To mi u poslednje vreme mnogi govore.“ Pogledao je na sat. „Vreme je da se vratimo na sastanak Vodomara. Razmisli

o tome još malo – i o prvom i o drugom. Ako istraješ u toj nameri, pokušaću da ti prenesem što više znanja.“

Kontakt u Legolandu – štabu britanske tajne obaveštajne službe na Vokshol Krosu pored Temze, prozvanom Legoland, ili Vavilon, zbog nezgrapnog ziguratskog arhitektonskog rešenja – ponudio je Meri Pet samo jedno ime u odgovoru na upit. Rečeno joj je da je Najdžel Embling, penzionisani obaveštajac, nagomilao toliko iskustvo u -stanovima da je već zaboravio više nego što je većina ljudi ikada saznala o tom kraju sveta. Pretpostavila je da Britanci tamo imaju aktivnu mrežu, ali nije mogla znati da li je i Embling njen deo. Verovatno nije. Njen kontakt je, na osnovu zaobilazno poslatog zahteva, odmah zaključio da radi na svoju ruku. Bramani iz SIS-a ne bi gledali blagonaklono na njega ako je poveže s aktivnim agentom.

Ime čoveka na vrućem terenu bilo je tek polovina bitke. Embling je bio čovek u ozbiljnim godinama i odavno je prestao da se bavi terenskim radom. To je značilo da će morati da pošalje nekog kadrog stići i uteći. Nije dugo razbijala glavu. Dva imena smesta su joj pala na pamet. Ako su glasine tačne, obojica će biti i više nego spremni da prihvate posao. NCTC je imao na raspolaganju izvesnu crnu blagajnu za takve situacije. Ben Margolin se složio s njom da posao u Pakistanu opravdava neplanirano zahvatanje iz nje.

Dva telefonska poziva potvrdila su glasine. Posle još dva, imala je i njihove telefonske brojeve.

Klarkov mobilni zazvonio je u gornjoj fioci radnog stola jednom, pa drugi put. Uzeo ga je posle trećeg zvona. „Halo!“

„Džone, Meri Pet Foli.“

„Zdravo, Meri Pet. Odlično, bila si mi na spisku *obavezno pozvati*.“

„Zbilja?“

„Ding i ja smo upravo završili s Dugom. Hteli smo da svratimo do tebe i porazgovaramo.“

„Zaista? A ja baš imam nešto što bi vas moglo zanimati.“

Klarkov unutrašnji radar je zapištao. „Naravno. Kada i gde?“

„Što pre to bolje.“

Pogledao je na sat. „Kako bi bilo da se vidimo na ručku?“
„To mi odgovara. Znaš li gde je *Hak* u Gejnsvilu?“
„Znam, nije daleko od Linton Hol Rouda.“
„Tako je. Videćemo se tamo.“

Klark je isključio kompjuter i krenuo ka uredu Sema Grejndžera, da šefu operacija Kampusa prepriča upravo završeni telefonski razgovor. „Pretpostavljam da ručak neće biti neformalan“, zaključio je Grejndžer.
„Imaš pravo. Zvučala je kao neko ko je potpuno u igri.“
„Da li zna da si napustio agenciju?“
„Malo toga izmiče njenoj pažnji.“
Grejndžer je glasno razmišljao: „Dobro, videćemo se obavezno kad se vratiš.“

Klark je često prolazio pored *Haka*, ali nikad nije svraćao. Čuo je da tu služe najbolje pite u Virdžiniji. Na prvi pogled se ne bi reklo, pomislio je zaustavivši se na parkiralištu ispred restorana. Dva velika staklena izloga uokvirivala su vrata, natkrivena crveno-belom platnenom tendom. Neonski znak u izlogu nudio je *-atake*. *Da li je to loš znak?* – zapitao se. *Verovatno nije.*

Istina je da je iz Gejnsvila poneo samo lepe uspomene. Proveo je mnoge časove hodajući ulicama. Učio je Cijine agente kako da prate mete i kako da se otresu pratilaca. Nije se sve moglo naučiti u učionicama Kemp Perija. Pošteni građani Gejnsvila i još desetak gradova u Merilandu i Virdžiniji nisu znali da špijuni neprestano šetaju njihovim ulicama, pokušavajući da pobeđu u igri, koja će im čuvati glavu kad se nađu u stvarnom svetu.

Ušao je i ugledao Meri Pet na stolici za šankom. Zagrlili su se. Klark je seo. Zdepasti čovek, proređene crvene kose i krupnih šaka, krenuo je ka njima. „Izvolite?“

„Hoću pitu s jabukama“, bez oklevanja će Meri Pet. „Zapakuj je, nećemo jesti ovde.“

Klark je slegnuo ramenima i naručio isto. „Kako je Ed?“

„Dobro je, izuzev što pati od hronične dosade i izolovanosti od sveta. Piše knjigu.“

„Baš lepo.“

Kad su pite stigle, rekla je: „Hoćeš li da se prošetamo?“

„Naravno.“

Izašli su i krenuli ka parku. Čavrljali su dok nisu stigli do zelene trave i dobro održavane žive ograde. Našli su klupu i seli.

„Imam problem, Džone“, rekla je Meri Pet nekoliko zalogaja pite kasnije. „Mislim da bi Ding i ti mogli da mi pomognete.“

„Pomoći ćemo ti ako možemo. Prvo ćemo se pozabaviti najprečim poslovima. Znaš li da smo...“

„Da, čula sam. Žao mi je. Poznajem prečasnog Čarlsa Samnera Aldena. On je prvoklasni magarac.“

„Stekao sam utisak da se sad mnogo takvih smuca po Engliju.“

„To je tužna istina. Engli tone u mračno doba. Reci mi, šta misliš o Pakistanu?“

„Fino mesto za odmor...“, odvratio je sa osmehom.

Nasmejala se. „Reč je o jednostavnoj operaciji, neće trajati duže od pet-šest dana. Neophodno je da nešto proverimo, ali nemamo nikog na terenu – bolje reći, nikog kog bismo mogli iskoristiti. Nova administracija toliko je skresala operativce da mi pada na pamet da se spremaju da zatvore direktorat za operacije. Imamo jednog tipa – Britanca – koji poznaje zemlju. Samo što je malo omatorio.“

„Definiši mi šta bi trebalo da proverimo.“

„Reč je o prikupljanju informacija, izviđanju.“

„Pretpostavljam da to ima veze s velikom ribom?“ Klimnula je. „Pokušala si da ovo proguraš u Engliju, zar ne?“ Još jedan klimoglav. Udahnuo je i izdahnuo. „Mnogo se istežeš bi ovo obavila.“

„Moram, da bih obrala vočku.“

„Kada?“

„Što pre, to bolje.“

„Dobićeš odgovor danas po podne.“

Sat kasnije bio je u Kampusu. Pronašao je Grejndžera u Hendlijevoj kancelariji. Pokucao je o dovratka, ušao i seo kad mu je Hendli mahnuo da priđe. „Sem mi je rekao. Da li si probao pitu?“

„Onu od jabuka. Možda nije najbolja, ali je blizu. Ponudila mi je posao u Pakistanu.“ Prepričao im je razgovor.

„Pa, dođavola“, rekao je Grejndžer, „ona je iz NCTC-a. Nije teško pretpostaviti šta tamo traže. Šta si joj rekao?“

„Rekao sam joj da ću je nazvati malo kasnije. Znam šta ću joj reći, ali evo u čemu je problem: ako prihvatim zadatak, ne nameravam da je držim u mraku.“

„Misliš na Kampus? Ne znam...“

„Izvini, ali Meri Pet i ja se dugo poznajemo. Mnogo je rizikovala kad mi se obratila. Nemam nameru da je mažem. Momci, vi dobro znate ko je ona i šta Džek Rajan misli o njoj. Ako to nije dovoljno da je preporuči za saradnju, ne znam šta je.“

Hendli je tridesetak sekundi razmišljao o tome. Klimnuo je. „U redu. Ali budi pažljiv. Za kad si joj potreban?“

„Za juče“, odvratio je Klark.

„Malo toga znamo o Emiru i RSO“, rekao je posle ručka Džeri Raunds u sobi za sastanke.

„Predlažem da počnemo s onim u šta smo sigurni.“

„RSO je donedavno komunicirao uglavnom preko interneta. Nismo mogli da ih pratimo do provajdera zato što su ih stalno menjali. Zavisili smo od NSA, odnosno od njihovog presretanja i dešifrovanja elektronskog saobraćaja. Ni uz njihovu pomoć nismo mogli uvek da pronađemo konkretnog ISP-a, zato što su naučili da se premeštaju iz jedne zemlje u drugu.“

Dominik se umešao: „Ukoliko nam gomila elektronskog saobraćaja ne izmiče, što je takođe moguće, možemo pretpostaviti da najbitnije podatke šalju s jednog mesta na drugo fizičkim putem, što podrazumeva kurire. Možda nose diskove ili neke druge nosače informacija, koje koriste na prenosnim računarima ili ga predaju nekom ko ima kućni računar, povezan s internetom telefonskom ili kablovskom linijom. Moguće je da se koriste i mestima sa slobodnim bežičnim pristupom.“

„Takva mesta nisu sigurna“, napomenuo je Brajan.

„A šta ako im to nije važno“, progovorio je Čavez. „Zar nije neko pomenuo da se koriste jednokratnim tabelama?“

„Slažem se“, rekao je Raunds.

„S njima mogu da saopšte šta god hoće. Ako neko presretne poruku, izgledaće mu kao gomila nasumičnih brojeva, slova ili reči.“

„To nas dovodi do pitanja“, rekao je Džek, „da li kuriri nose samo poruke ili i jednokratne tabele, ako ih koriste...“

Raunds ga prekinu: „Džek, hoću da se svi pozabave onim tipom...“

„Šasifom Hadijem“, dopunio ga je Džek. „Pojavio se na nadziranom spisku za distribuciju imejlova. Njegov ISP bio je obezbeđen kao i ostali. Pokušavamo da pratimo njegove finansije. Ne znam da li će nas to dovesti do važnih otkrića ili samo do informacija o njegovim potrošačkim navikama.“

„Što se kurira tiče“, rekao je Čavez, „zar FBI ne motri na putnike koji često dolaze avionom? Zar ne mogu da utvrde neki obrazac? Zar ne mogu da pronađu vezu između RSO-ovog elektronskog saobraćaja i obrazaca putovanja?“

Na ovo pitanje odgovorio je Dominik. „Imate li predstavu koliko ljudi redovno leti preko Atlantika? Na hiljade. Biro motri na sve njih, ali potrebno je mnogo vremena da bi se proverila samo jedna četvrtina tih ljudi. To vam je kao da osam sati dnevno čitate telefonski imenik. A šta nam garantuje da kopilani ne šalju diskove brzom ili običnom poštom. Ima li boljeg mesta za skrivanje od klasične pošte.“

Zapištao je prenosni računar Džerija Raunds. Pogledao je ekran, pročitao poruku i onda progovorio: „Ovo će iskomplikovati situaciju.“

„Šta?“, pitao je Džek.

„Dokopali smo se prave gomile podataka iz konzulata u Tripoliju. Ding je slučajno pokupio fleš od jednog teroriste. U njemu ima dosta JPEG fajlova.“

„Da li su na njima fotografije Emirovog skrovišta?“, pitao je Brajan.

„Nismo te sreće. Loši momci napreduju. Koriste steganografiju.“

„Šta?“

„Steganografija. Grčki *steganos* znači prikriveno. To je metod šifrovanja – u osnovi, reč je o skrivanju poruka na fotografijama.“

„Nešto slično nevidljivom mastilu.“

„Otprilike, ali je sistem mnogo stariji od njega. U staroj Grčkoj obrijali bi deo glave nekom robu, istetovirali bi mu poruku na lobanju i čekali da mu kosa ponovo poraste. Tad bi ga pustili kroz neprijateljske redove. Ovde je reč o digitalnim fotografijama, ali princip je isti. Vidite, digitalna fotografija nije ništa drugo do gomila obojenih tačaka.“

„Piksela“, umešao se Čavez.

„Tako je. Svaki piksel ima svoju numeričku vrednost koja je nosilac informacije o boji – vrednost crvene, plave, zelene – obično u rasponu od

nula do 255, u zavisnosti od intenziteta. Ti podaci čuvaju se u osam bitova, počevši od 128 do 1. Sto dvadeset osam se prepolovljuje na šezdeset četiri, a zatim na trideset dva i tako redom. Razlika između vrednosti 1 i 2, ili čak 1 i 4, u RGB* sistemu vrednosti nevidljiva je za ljudsko oko..."

„Polako, izgubio sam se“, reče Brajan. „Uprosti malo.“

„U osnovi, reč je o skrivanju znakova neznatnom promenom piksela unutar digitalne fotografije.“

„O kojoj količini informacija se radi?“

„Recimo da fotografija veličine 16 x 12 cm ima otprilike pola miliona piksela. To odgovara pristojno debelom romanu.“

„Prokletstvo!“, promrmlja Čavez.

„To ni izdaleka nije najđavolskija stvar“, reče Džek. „Ako koriste stevanografiju, verovatno su dovoljno pametni da šalju kratke poruke. Govorimo o svega desetak ili malo više izmenjenih piksela na slici od nekoliko miliona, odnosno o igli u plastu sena.“

„Koliko je šifrovanje takvih poruka teško?“, zanimao se Čavez. „Da li nam to može pomoći da ih lakše pronađemo?“

„Ne verujem. Na internetu postoji gomila besplatnih programčića koji to rade. Neki su bolji, neki lošiji, ali ne zahtevaju nikakvo posebno znanje za upotrebu. Nije ni potrebno zato što samo pošiljalac i primalac imaju šifru.“

„Šta je sa izvlačenjem poruka iz fotografija? Da li je to moguće? Šta je neophodno za to?“

Raunds je odgovorio: „Svaka fotografija se razgrađuje – dekonstruiše se, i tako se pronalaze izmenjeni pikseli. Procenjuje se obim izmene i izvlači poruka.“

„To zvuči kao posao za momke iz NSA“, reče Brajan. „Možemo li da...“

„Ne možemo“, odvratio je Raunds. „Veruj mi kad ti kažem da bismo rado posegnuli za njihovim resursima, ali presretanje njihovog saobraćaja je jedna, a pokušaj da im hakujemo sistem sasvim druga stvar. Kako bilo, možda nam i ne treba tako snažna alatka. Džek, da li su raspoloživi neki komercijalni programi?“

---

* RGB – sistem predstavljanja širokog spektra boja kombinacijom tri osnovne boje: crvene, zelene i plave (*Red-Green-Blue*). (Prim. prev.)

„Jesu, ali ne znam da li imaju dovoljno konjskih snaga. Potražiću ih. Ako ništa drugo, napravićemo sopstveni program. Proveriću s Gavinom.“

„Dakle, Tripoli?“, pitao je Dominik. „Pretpostavljam da prepad na konzulat možemo da pripišemo RSO-u?“

„Tako je. Učesnici prepada bili su iz grupe povezane s njima. Polovina je bila iz bengazijske ćelije, a druga polovina skupljena s raznih strana.“

„Angažovali su ljude sa strane“, glasno je razmišljao Džek. „Ako je suditi po onome što znamo o RSO-u, to nije njihov rukopis. Obično drže do integriteta ćelije. Mora postojati objašnjenje za to odstupanje.“

„Slažem se“, rekao je Raunds. „Predlažem da sledimo i tu nit i vidimo gde će nas odvesti. Zašto su odstupili od uobičajenog načina rada?“

„I gde su ostali članovi bengazijske ćelije?“, dodao je Brajan.

„Tako je. Dobro, vratimo se na steganografiju. Ukoliko se ne radi o odstupanju, moramo pretpostaviti da je reč o standardnoj praksi RSO-a. Možda je primenjuju odavno, što će nam otežati posao. Svaki veb-sajt ili čat-rum koje je RSO koristio, ili još koristi, postaju mogući izvori informacija. Moramo da ih pregledamo i potražimo fotografije – JPEG, GIF BMP, PNG, sve žive formate.“

„Šta je s video-klipovima?“, pitao je Čavez.

„Da, i s njima se može učiniti isto, ali je postupak šifrovanja teži. Tu su informacije kompresovane i osnovni raspored piksela može da se poremeti. Bolje je da se usredsredimo na fotografije i slike ekrana. Prikućićemo ih i početi da tražimo skrivene poruke.“

„Moramo da se pobrinemo za neupadljivu IP bazu, u slučaju da neko prati kretanje podataka“, predložio je Džek.

„Ne bi bilo loše da to kažeš na engleskom“, pobunio se Brajan. „Zaboravljaš da sam ja veliki glupi marinac.“

„IP je internet protokol, znaš, onaj niz brojeva koje vidiš na kućnoj mreži... kao 67.165.216.132?“

„Znam.“

„Znaće da su provaljeni ako neko opazi da je neko s jednim istim IP-om navalio na te sajtove. Zamoliću Gavina da nas prebaci na nasumičnu rotaciju, da bismo izgledali kao gomila običnih posetilaca. Otklonićemo svaku opasnost od otkrivanja ako se zamaskiramo kao česti posetioci drugih islamskih veb-sajtova.“

„Dobro“, reče Raunds. „U redu, bacimo se na posao. Ima li još nečega? Iznesite sve ideje.“

„Ima li načina da se dozna kad su fotografije postavljene na veb-sajt?“, pitao je Dominik.

„Možda“, odvratio je Džek. „A zašto?“

„Uporedite datume postavljanja fotografija s imejlovima, datumima poznatih operacija i sličnim podacima. Možda fotografije podstiču slanje imejlava, ili obrnuto. Možda postoji obrazac na kojem možemo dalje da radimo.“

Džek je pribeležio rođakovu misao. „Dobra ideja.“

„Šta je s pretpostavkama“, umešao se Čavez. „Pretpostavljamo da je Emir još negde u Pakistanu ili Avganistanu. Kad je ta pretpostavka poslednji put potvrđena?“

„Pre godinu dana“, odgovorio je Džek. „Poigrali smo se idejom da se premestio ili promenio izgled, ali nema nikakvih dokaza za to.“

„Pretvarajmo se na trenutak da ih ima. Gde bi otišao?“

„Ja glasam za Zapadnu Evropu“, reče Dominik.

„Zašto?“

„Granice su glavni razlog. Tamo je kretanje mnogo lakše.“

Džek je znao sve o Šengenskom sporazumu. Standardizovao je procedure pogranične kontrole i kriterijume za ulazak u većinu zemalja Evropske unije. Nakon njegovog uvođenja, putovanje Evropom moglo se po jednostavnosti uporediti s putovanjem između američkih saveznih država.

„Ne zaboravite i valutu“, dodao je Brajan. „Evro je gotovo svuda prihvaćen. To znatno olakšava seobu novca.“

„Pod pretpostavkom da nije promenio izgled, bilo bi mu najjednostavnije da se uklopi na jugu kontinenta, u Grčkoj, Italiji, Portugaliji, Španiji...“

„To je velika teritorija“, napomenuo je Brajan.

„Kako da je istražimo?“, pitao je Raunds.

„Sledićemo novac“, rekao je Dominik.

„Time se bavimo duže od godinu dana, baš kao i Lengli“, odvratio je Džek. „Lavirint u Knososu je, u poređenju s finansijskom strukturom RSO-a, običan otirač za noge sa šarom lavirinta.“

„Dobro poređenje, rođo“, sa osmehom će Brajan.

„Izvini. Katoličko obrazovanje. Suština je da je finansijski pristup javlov bez pouzdanih podataka. Za sada je tako.“

„Da li je iko pokušao da napravi model?“, pitao je Čavez. „Da li ste postojeća saznanja o kretanjima novca pokušali da povežete sa imejlovima i porukama na veb-sajtovima i ukrstili ih s podacima o incidentima?“

„Dobro pitanje“, odvratio je Raunds.

„Iznenadio bih se kad bih saznao da NCTC i Lengli nisu to već pokušali. Da su nešto pronašli, taj tip bi odavno bio u džaku.“

„Možda“, reče Raunds, „ali mi nismo ni pokušali.“

„Da li hoćeš da kažeš da je Kampus sposobniji i opremljeniji za to?“, javio se Brajan.

„Tako nekako. Pretpostavimo da nisu pokušali, ili da jesu, ali na pogrešan način. Šta bi bilo neophodno da se to uradi na pravi način?“

„Softver skrojen po meri“, odgovorio je Džek.

„Imamo i ljude i sredstva za takvo preduzeće. Upotrebimo ih.“

„Gavin će nas omrznuti“, s osmehom će Dominik.

„Kupi mu sanduk smokija i gaziranog soka“, umešao se Brajan. „Biće na sedmom nebu.“

„A kako bi bilo da pošaljemo nekog u Tripoli?“, reče Dominik. Promenio je tok razgovora. „Napad na konzulat nije se desio sam od sebe. Predlažem da odemo tamo i protresemo drvo. Možda i u Bengazi.“

Raunds je razmišljao o ovom predlogu. „Preneću predlog Semu i Džeriju.“

Razgovarali su još jedan sat, a onda je Raunds okončao sastanak. „Predlažem da krenemo na posao. Srešćemo se sutra ujutru.“

Svi su izašli, izuzev Džeka. Okrenuo je stolicu i zagledao se kroz prozor.

„Vidim da ti se točkici okreću“, rekao je Čavez s praga.

„Izvini, šta si rekao?“

„Tvoj otac je isto tako izgledao kad je razmišljao punom snagom.“

„Da li si još raspoložen za *šta ako?*“

Ding je privukao stolicu i seo do novajlije u obaveštajnom poslu. „Pucaj!“

„Nismo postavili najbitnije pitanje – *zašto?* Ako je Emir napustio Pakistan ili Avganistan i otišao neznano kud, zašto je to učinio? Zašto baš

sada? Koliko znamo, četiri godine nije mrdao odande. Da li smo mu se previše približili, ili je reč o nečemu drugom?“

„Na primer?“

„Ne znam. Pokušavam da razmišljam kao on. Da spremam veoma veliku operaciju, možda bih rizikovao i potražio drugo skrovište da bih bio siguran da neću biti uhvaćen i da neću odati plan islednicima.“

„To je rizičan potez.“

„Možda, ali je možda manje rizičan od ostajanja na istom mestu dok vreme radi protiv njega. Ako se premestiš i skrasiš na drugom mestu, ne samo da ostaješ na slobodi, već si i dalje u igri.“

Čavez je progovorio posle kraćeg ćutanja. „Pametan si, momče.“

„Hvala, ali nadam se da grešim. Ako sam u pravu, preti nam velika opasnost.“

Preživeli su oluju, ali još nisu smeli da se opuste. Brod se opasno naginjao i svakog časa je mogao da se prevrne. Četiri sata nakon što su zašli u nevreme, probili su se kroz zapadne granice oluje i zaplovili mirnijim vodama pod plavetnim nebom. Vitalij i Vanja nasukali su brod na obalu na prvom zgodnom mestu. Proveli su ostatak dana i deo večeri proveravajući štetu. Nisu našli ništa što bi iziskivalo povratak u luku. Vitalij se pitao da li bi im Fred dozvolio da se vrate čak i da je to bilo neophodno. Žrtvovanjem jednog od svojih ljudi ostavio je snažan utisak na Vitalija – ne toliko samom odlukom, koliko odsustvom saosećanja prema stradalniku. Ovo su ozbiljni, vrlo ozbiljni ljudi.

Njihov cilj bio je svetionik, iako nije znao zašto bi ga iko posetio. Građevina na kraju rta Maresale u Bajdaratskom zalivu već neko vreme nije bila važno navigaciono oruđe. Tu je nekada postojalo naselje, verovatno postaja za nadzor nuklearnih proba na Novoj zemlji. Neki komercijalni ribari pokušali su tu da osnuju bazu, ali opstali su samo četiri godišnja doba. Ljudi i brodovi su se posle toga premestili na zapad, u gostoljubivije krajeve. Mape su pokazivale 18–22 metra vode, što znači da im nije pretila opasnost da nalete na podvodne stene. Većina drugih brodova držala se u sigurnijim vodama zahvaljujući zapadnjačkim GPS navigacionim uređajima.

Putnici su proveravali kamion. Isprobavali su motor i dizalicu. Ono što su nameravali da učine trebalo bi da mu smeta, ali ni on niti iko koga je znao nije ribario u ovim vodama.

Nazirao je svetlost. Treperila je na svakih osam sekundi, baš kao što je i pisalo na mapi. Kad stignu do plaže, njihovog odredišta, svetionik će biti na manje od kilometra, kružnim putem uzbrdo. Njime će se popeti na vrh litice. Vitalij je znao da će to biti najgori deo puta. Uski, ne više od tri metra široki put, jedva je bio dovoljan za široki GAZ.

Zašto su došli ovamo? – ponovo se zapitao. More je bilo dovoljan izazov, ali vožnja kamionom po ovoj pustinji predstavljala je zadatak samo za hrabre i odlučne, ili lude. Fredu i njegovim ljudima trebaće samo deset minuta da stignu do svetionika. Ipak je rekao Vitaliju da će se tamo zadržati najveći deo dana i da će možda i prenočiti. Šta li će raditi toliko dugo? Ali nije njegovo da se pita, već samo da upravlja brodom.

More je bilo ravno kao staklo. Jedva da je čuo udaranje talasa o čeličnu oplatu desantnog broda. Putnici su na palubi kuvali kafu na malom benzinskom šporetu koji su poneli na ekspediciju.

Dizel-motori potmulo su grmeli kad je poterao brod unazad. Čelik je bučno zaškripao po šljunku. Posle sto metara okrenuo je kormilo i osmotrio žiro-kompas. Okrenuo se ponovo, hvatajući kurs nula-tri-pet.

Podigao je dvogled i osmotrio horizont. Nije video ništa što dobri Bog nije ovde postavio, izuzev nekoliko bova. Zimski led bi ih obično odneo ili samleo u kašu, tako da brzo završe na dnu, a mornarica se nije trudila da ih zameni pošto tu brodovi dubokog gaza nikad ne zalaze. To je bio još jedan znak da su zašli duboko divljinu.

Četiri sata kasnije otvorio je prozor i povikao: „Pažnja! Iskrčavanje za pet minuta!“ Pokazao je na sat i podigao pet prstiju. Fred mu je odgovorio mahanjem. Dva putnika otišla su do kamiona da startuju motor. Dvojica su utovarila platnene torbe.

Gledao je kroz prozor tražeći ciljnu tačku. Prišao joj je brzinom od pet čvorova, dovoljnom da se nasuče na obalu a da ne ošteti trup na stenju.

Pedeset metara od obale, zaustavio je elise i pustio da brod nastavi po inerciji. Nesvesno se zgrčio očekujući udarac. Zalud je strepeo. T-4